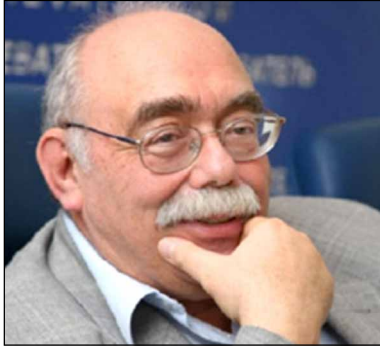

Părintele privatizării și consilierul economic al tuturor președinților Ucrainei

Ucraina. El declară că nu dorește nici faimă, nici bani; dacă le-ar fi vrut s-ar fi dus la cei doi fii ai săi care au plecat în S.U.A. în anii '90.

Autor a peste 100 de publicații științifice și zeci de articole în ziare, acum Paskhaver scrie un eseu despre reconstrucția Ucrainei, domeniu pe care îl cunoaște foarte bine. În 1960, ca tânăr absolvent al Universității Economice din Kiev, a fost numit șeful Departamentului de Statistică Industrială la Biroul de Statistică din Kiev. După doi ani, și-a început studiile postuniversitare la Institutul pentru Economie al Academiei de Științe a U.R.S.S. din Moscova. Dar când și-a primit diploma, și-a dat seama de înțelegerea tacită, care exista, de a nu lăsa un evreu să se manifeste în această profesie. „Petro Bagrăi, directorul de-atunci al Institutului pentru Economie din cadrul Academiei de Științe din Ucraina, l-a sunat pe tatăl meu și i-a spus că ar dori ca eu să lucrez la Institut. Dar cuvântul decisiv aparține unui activist al partidului comunist, care s-a opus energic la angajarea unui evreu într-o instituție a Academiei“. A trebuit să mai treacă un an până când Paskhaver a reușit să fie admis la institut, unde a rămas pentru următorii 20 de ani. În 1990, în plină perestroika, Paskhaver a părăsit sectorul public și a început să se ocupe de privatizarea întreprinderilor de stat. A fost expert-șef al Centrului de Reformă a Pieții, o organizație neguvernamentală compusă din cei mai importanți economiști ai țării care încercau să transforme fundamental economia Ucrainei. „În 1991, Ucraina părea doar un fragment din complexul economic național al fostei Uniuni Sovietice“, a scris el într-un recent articol. Nu avea o economie de sine stătătoare, din cauza preponderenței sectorului militar industrial. Prăbușirea U.R.S.S. a reprezentat o lovitură teribilă pentru economia Ucrainei și, de 16 ani, încercăm să depășim această situație“.

Primul președinte al Ucrainei, Leonid Kravciuk, l-a invitat pe Paskhaver să fie consilierul lui în probleme economice. Dar el a pierdut alegerile din 1994 în fața lui Leonid Kucima. Atunci a devenit pentru cinci ani consilierul acestuia în probleme de privatizare, Paskhaver fiind unul dintre autorii programului național de privatizare și al unor articole din Legea privatizării. A fost o perioadă dificilă când o mare parte a intelectualilor evrei a emigrat, inclusiv cei doi fii ai lui. După părerea lui Paskhaver, Leonid Kucima a reușit să refacă economia Ucrainei, dar regimul lui a fost dominat de corupție. El îl apreciază pe actualul președinte, Viktor Iușcenko, deoarece este creatorul entității politice ucrainiene și încearcă să combată antisemitismul. Paskhaver recunoaște că în Ucraina există antisemitism, dar acesta nu este un fenomen de sine stătător, ci una dintre formele de xenofobie.

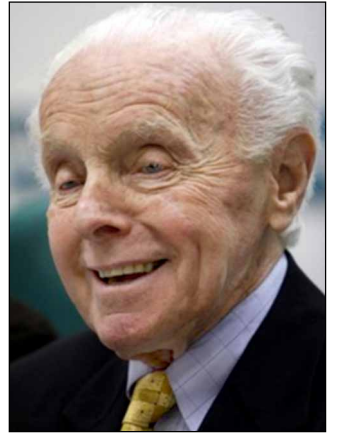
După decenii petrecute în „coridoarele puterii“ în Ucraina, Paskhaver cere răbdare când este vorba, mai ales, de lupta pentru a instaura democrația și libertatea.

EVA GALAMBOS

Deși are familie, de două decenii trăiește singur la Kiev. Este evreu, dar se consideră fericit că s-a născut în Ucraina, pentru că, așa cum spune el, lucrul cel mai interesant este să vezi cum se edifică o nouă națiune. Alexander Paskhaver n-a fost numai un simplu martor al evenimentelor istorice, ci a și pus umărul la ele. A fost și este consilierul economic al tuturor președinților Ucrainei de la declararea, în 1991, a independenței țării.

Paskhaver are un doctorat în economie, este președintele Centrului pentru Dezvoltare Economică din Kiev, este un important partener al Grupului de Consultanță Kiev, președintele Asociației Ucrainiene a Firmelor de Consultanță, președintele Consiliului editorial al buletinului „Enterprise“ aparținând societății „Ukrainian Economy Monitoring“ și membru al Consiliului de Coordonare a Confederației Evreiești din

TOM LANTOS – singurul supraviețuitor al Holocaustului din Congresul american – a murit la 80 de ani

Congresmanul american Tom Lantos a fost bine cunoscut pentru luările sale de poziție în favoarea Israelului și pentru poziția lui fermă de combatere a antisemitismului. Una dintre cele mai importante inițiative ale lui a fost decizia, votată de Congres, de a obliga Departamentul de Stat să monitorizeze și să elaboreze anual un raport privind antisemitismul în lume. Lantos s-a născut la Budapesta, a fost unul dintre elevii cei mai străluciți ai unui prestigios liceu din capitala Ungariei. Îi plăcea să joace fotbal, dar chiar și în adolescență, își amintește un prieten

un loc în Camera Reprezentanților din partea Partidului Democrat, învingându-și adversarul, candidatul republican, cu 5.600 de voturi. A fost singura dată când a înregistrat un rezultat atât de strâns, la toate celelalte alegeri a câștigat la mare diferență de voturi. Prima lui inițiativă legislativă a fost de a-l face pe Raoul Wallenberg cetățean de onoare al S.U.A. și de a cere U.R.S.S. să dezvăluie ce s-a întâmplat cu diplomatul suedez.

Un rol important în cariera sa a fost jucat de soția lui, Anette, care și-a pierdut și ea mama în război. Ea îl însoțea în fiecare zi la Congres unde avea un mic birou și se preocupa, ca și soțul ei, de drepturile omului. Cei doi au avut două fete, 17 nepoți și doi strănepoți. Una dintre fiice, Katrina, încearcă să urmeze exemplul tatălui ei și se implică în viața politică americană.

Un mare prieten al Israelului și un luptător neclintit împotriva antisemitismului

din copilărie, prefera cărțile. În vara lui 1944, la vârsta de 16 ani, a fost trimis, împreună cu alți adolescenți evrei, într-un lagăr de muncă la Uzinele Weiss Manfred de lângă Budapesta unde, în timpul bombardamentelor paznicilor nu i-au lăsat să stea în adăpostul din incinta fabricii și i-au gonit într-un șanț. Deoarece nu se simțeau în siguranță acolo, au preferat să stea afară. În urma unui atac aerian, unul din grup a fost lovit de o schijă și a murit, iar șanțul de unde au ieșit a fost lovit din plin și toți cei de-acolo și-au pierdut viața. Au fost duși apoi într-un alt lagăr de muncă de unde Lantos a fugit și s-a adăpostit la Budapesta într-o casă care se afla sub protecția lui Raoul Wallenberg. Fiind blond cu ochi albaștri, era folosit drept curier, ieșea din casă să procure alimente pentru cei ce se ascundeau. A fost prins o dată de nyilaști, dar a scăpat numai cu o bătaie.

Mama lui, care l-a crescut singură, a dispărut în Holocaust și a rămas orfan. Și-a continuat studiile de liceu, a intrat la Facultatea de Medicină, dar nu a rezistat decât două săptămâni; a învățat foarte bine engleza, a activat la o organizație evreiască de asistență și, în 1947 a primit o bursă în Statele Unite. Aici a studiat economia politică și s-a specializat în relații internaționale, și-a dat doctoratul și a predat la Universitatea din San Francisco. A fost uneori invitat și la televiziune și a fost consilier de politică externă pentru mai mulți senatori. Apoi, în 1980, a candidat pentru

să-l convingă pe Ceaușescu să extindă drepturile minorităților. După 1989, a militat pentru invitarea în NATO a fostelor țări socialiste est-europene. Într-o primă etapă a sprijinit războiul din Irak, dar mai târziu s-a distanțat de politica președintelui George Bush. A fost un susținător constant al Israelului. Lantos s-a pronunțat cu hotărâre împotriva antisemitismului și, cu toate că își iubea țara natală, Ungaria, nu s-a abținut să atragă atenția și să critice vehement manifestările antisemite, xenofobe ale unor partide politice, cum a fost MIEP, al lui I. Csurka, și a condamnat formarea Gărzii ungare.

În ianuarie a.c., își anunțase retragerea din motive de sănătate, gest apreciat de cei care-l cunoșteau și-i erau prieteni ca o mare pierdere pentru cauza drepturilor omului și a minorităților, pentru combaterea antisemitismului. La 11 februarie, Tom Lantos a murit, în vârstă de 80 de ani. (E.G.)

MARK BROXMEYER – susținător al candidatului Republican pentru președinția S.U.A., John McCain

Senatorul John McCain, cu șanse mari de a fi desemnat candidatul Partidului Republican la alegerile prezidențiale din S.U.A., l-a invitat pe Mark Broxmeyer, specialist în domeniul imobiliar și fost lider al unui puternic lobby pro-israelian, să devină consilierul lui pe probleme evreiești și să facă parte și din Comitetul Financiar Național.

Broxmeyer a absolvit, în 1972, Universitatea din Hofstra. În 1973, a fondat și a devenit președintele agenției imobiliare „Fairfield Properties“, care azi valorează multe milioane de dolari. El a contribuit masiv din punct de vedere financiar la campania lui McCain, dar este apreciat mai ales pentru calitățile sale de om politic. Broxmeyer a fost numit în funcții importante și de către președintele George Bush sr, precum

(IEPSN), un institut de cercetări și de sprijin cu baza la Washington. IEPSN promovează cooperarea dintre Israel și S.U.A. în probleme vitale ca securitatea, apărarea antirachetă, armamente, terorism și proliferarea armelor de distrugere în masă în întreaga lume. Este considerat o autoritate în problemele de securitate ale Israelului. Prin intermediul IEPSN, el a avut întrevederi cu oficialități de rang înalt implicate în probleme de securitate și cu diplomați din întreaga lume pentru a întări relațiile Israelului cu S.U.A. și alți aliați importanți, în vederea realizării păcii globale. Este invitat adesea la posturi de radio și televiziune, fiind considerat o sursă de încredere în probleme de securitate. (E.G.)

Cinești evrei – câștigători la marile festivaluri de filme

Frații Joel și Etan Coen, cinești cu o viziune originală și modernă, sunt marii câștigători ai Oscarului 2008. Ei au obținut statueta mult râvnită pentru cel mai bun film, un western sângeros și trist – *No Country for Old Men* –, cât și alte două Premii Oscar - pentru regie și adaptarea romanului pentru film. În plus, Javier Bardem a fost recompensat cu Oscarul pentru cel mai bun actor în rol secundar, tot în filmul fraților Coen. Cei doi au un bogat palmares de premii, printre care un „Palme d'Or“ la Cannes în 1991, pentru filmul *Barton Fink*, premii „Bafta“ și mai multe premii „Globul de Aur“. *Daniel Day-Lewis*, actor britanico-irlandez, cu mamă evreică, a obținut Oscarul pentru cel mai bun actor în rol principal, în filmul *There Will Be Blood*.

Filmul israelian *Beaufort*, descriind un episod din ultimul război din Liban, s-a aflat pe lista celor cinci nominalizări pentru cel mai bun film străin, dar a pierdut „la mustață“, în favoarea peliculei austriece *Falsificatorii de bani*, inspirată dintr-un episod al Holocaustului. În schimb, la Festivalul de la Berlin, regizorul lui *Beaufort*, israelianul Joseph Cedar, a obținut „Ursul de Aur“ pentru regie, iar pelicula israeliană *Sweet Mud* a primit „Ursul de cristal“, la secțiunea pentru copii și tineret. (E.G.)

Din istoria comunităților evreiești de pretutindeni

Cea mai veche comunitate evreiască din Indiile de Vest

Se pare că în Jamaica s-a format prima comunitate evreiască în Indiile de Vest, o dată cu venirea lui Columb. Numele insulei, în limba locuitorilor, însemna „a soarelui“. Indienii arawak practic au dispărut. Maranii s-au întors la religia strămoșilor, inchiiziția fiind mai puțin activă în această zonă. În 1830 ei au căpătat drepturi cetățenești. Biblioteca din Kingston păstrează mărturia ale contribuției evreilor la dezvoltarea socio-economică și culturală în insulă. În 1834, apare primul ziar jamaican, sub direcția fraților Jacob și Joshua de Cordova, care au editat peste câțiva ani și o revistă, „The First Fruits of the Vest“ („Primele fructe ale Vestului“), cu știri și literatură de autori din Indiile de Vest. În urmă cu 40 de ani, rabinul Bernard Hooker a înființat „Academia Hillel“, cea mai bună școală pentru copii, pe lângă evrei fiind primiți și cei de alte credințe, albi și de culoare. În Kingston una din clădirile importante, situate în centrul orașului, este cea a Congregației Unite Evreiești, ridicată în 1921. În apropiere se găsesc Sinagoga și grădina, unde s-au amplasat vechi pietre tombale din sec. XVIII, cu inscripții în ebraică, engleză, portugheză. Comunitatea evreilor are circa 500 de membri. (B.M.M.)